

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer (par Mme Claudia Dall'Agnol), Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz (par M. Alex Bodry);

MM. Eugène Berger, Xavier Bettel (par M. Carlo Wagner), Mme Anne Brasseur, M. Fernand Etgen, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Paul Helminger, Alexandre Krieps (par M. Fernand Etgen), Claude Meisch (par M. Eugène Berger) et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp (par M. Jacques-Yves Henckes) et Robert Mehlen (par M. Gast Gibéryen);

M. Aly Jaerling.

Gëtt d'Chamber och hei d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

Mir kommen elo zur Proposition de loi 5331 iwwert d'Enquêtes parlementaires. D'Riezäit ass am Artikel 61 (2) vum Chambersreglement festgehalen. D'Wuert huet elo den Auteur/Rapporteur vun dëser Proposition de loi, den honorabelen Här Alex Bodry. Här Bodry, wann ech gelift.

2. 5331 - Proposition de loi sur les enquêtes parlementaires

- Article 61

Rapport de la Commission des Institutions et de la Révision constitutionnelle

» M. Alex Bodry (LSAP), rapporteur.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den 22. Abrëll 2004 hunn ech als Deputéierten e Gesetzesvorschlag iwwert d'parlamentaresch Enquëten an der Chamber déposéiert. Deen ass sechs Deeg méi spéit als recevabel erklärt ginn an och un de Statsrot an un d'Regierung weidergeleet ginn. Bis dato huet d'Regierung nach keng Stellung zu deem Text bezunn. Et sinn awer eng Rei vu positiven Avisé komm vum eenzelne Geriichtsintanzen: d'Cour supérieure de justice, de Parquet général an och d'Friddensgeriichter vu Lëtzebuerg a vun Esch.

D'Institutionunskommissioun huet sech an dräi Sitzunge mat deem Text befaasst an de Prinzip wéi och déi generell Ausrichtung vun der Proposition de loi guttgeheescht an och schonn, géif ech soen, eng Rei vu gudder redaktioneller Aarbecht gemaach andeem op eenzelnen Detailpunkten Textpropositiounen gemaach si ginn, déi och schonn an de Rapport vun der Commissioun agefloss sinn.

Geméiss dem Artikel 61 vum Chambersreglement geet et haut drëm, dass d'Chamber iwwert déi politesch Opportunitéit vun där Proposition de loi décidéiert respektiv hir och e prioritäre Charakter zouerkennt. Et ass menges Wëssens déi éischte Kéier, wou mer eis eege Prozedur iwwert d'Proposition-de-loien à la lettre duerchféieren. Et ass vläicht och déi leschte Kéier, well et ass

mer matgedeelt ginn - an dat ass sécherlech net vu Muttwëll, wann ee sech hei déi Prozedur virun Ae féiert -, dass dru geduecht gëtt, fir déi dote Prozedur erëm ëmzënnere, an ech denken am Sënn vun der Vereinfachung, fir derfir ze suergen, dass een net muss dräimol an d'Chamber kommen, fir eng Proposition de loi hei eventuell guttgeheescht ze kréien.

Ech wëll de Kommissiounsmembere Merci soen, dass se mech och bestëmmt hunn, fir Rapporteur fir dës Debatt hei ze sinn.

Zum Inhalt. D'Recht vun engem Parlament, fir ze enquêtéieren, gehéiert zu den traditionellen Instrumenter vun engem Parlament, fir d'Exekutiv a fir d'Verwaltung ze kontrolléieren. Zënter 1848 ass, wéi dat och an deem belsche Modell vun 1831 schonn de Fall war, d'Enquêtérecht vun der Chamber an eiser Lëtzebuurger Constitution verankert. Et huet awer bis 1911 gedauert, also méi wéi en halleft Jorhonnert, bis e Gesetz vum 18. Abrëll den Detail vun der Prozedur an och d'Pouvoirë vun enger parlamentarescher Enquêtëkommissioun geregelt huet. Eist Chambersreglement huet déi Gesetzesbestëmmungen à la lettre iwwerholl.

Bis haut huet d'Lëtzebuurger Parlament - an iwwer 150 Joer Zäit - nëmmen a 17 Fäll eng Enquêtëkommissioun agesat. Fir d'leschte Kéier war dat am Joer 2002. D'Particularitéit vun der parlamentarescher Enquëtënaarbecht besteet doranner, dass e parteipolitesch zesummegeatend Organ, quasi eng Spezialkommissioun vun der Chamber, mat de Pouvoirë vun engem Untersuchungsrichter ausgestatt ass.

De President, awer och d'Kommissioun als Ganz, huet nom Gesetz vun 1911 d'Befugnisser vun engem Juge d'instruction. Dat geet natierlech ganz kloer iwwert déi normal politesch Kontrollpouvoiren eraus, déi en Deputéierten oder déi d'Chamber als Ganz huet. Zeien ënner Eed ze héieren, Hausdurchsuchungen duerchféieren ze loosse, eventuell och Saisien ze operéieren: Alles dat gehéiert net zu den übleche Mëttelen vun der politescher Aarbecht vun engem Deputéierten.

D'Praxis huet och gewisen, dass d'Ausféierung vun deene Befugnisser bei enger parlamentarescher Enquêtëkommissioun onheemlech vill juristesche Froen opwerft. Et ass praktesch keng Enquêtëkommissioun vergaangen, an där net huet missen op externe Rot vu Juristen, Lëtzebuergescher an auslännescher, zrëckgegraff ginn, fir eng ganz Rëtsch vu praktesche juristesche Froen ze regelen, déi sech am Laf vun den Aarbechte vun der Enquêtëkommissioun erweisen hunn. An och si konnten net ëmmer eng ganz kloer Äntwert op déi Froen ginn, déi d'Chamber gestallt huet.

Et ass onheemlech schwiereng, eng parlamentaresch Enquête duerchzeféieren, wa parallell dozou eng Enquête judiciaire leeft, an och derfir ze suergen, dass doduerjer keng Prozedurfeeler passéieren, déi kënnen en Afloss hunn op déi eigentlech Justizprozeduren, respektiv fir ze garantéieren, dass d'Rechter vun der Verdeedegung och vun der Chamber am Kader vun der Enquête parlementaire respektéiert bleiwen, wéi och ze garantéieren, dass d'Pouvoirë vun Drëtten - vun der drëtter Gewalt, vun der Justiz - net tangéiert ginn duerch déi Aarbechten, déi eng Enquêtëkommissioun an der Chamber amgang ass ze maachen.

D'Vergaangenheet huet also gewisen, dass mer praktesch hei virun Hürde stinn, déi net méi ze huele sinn. Duerfir ass d'Optioun ge-

holl ginn, mat där heiter Proposition de loi am Joer 2004, an enger Zäit also, wou weder eng Commissioun an der Aarbecht war nach geplangt war eng Commissioun anzesetzen, fir derfir ze suergen, dass mer endlech Kloerheet an dee rechtlechen a prozedurale Wirrwarr erakréien, wat d'parlamentaresch Enquêtëkommissioun ugeet.

Besounesch bei enger paralleler Geriichts-enquête stelle sech déi dote Froen. Duerfir huet dës Gesetzespropositioun als éischt Zil, Kloerheet ze schafen an och d'Konfliktpotenzial tëschent dem Parlament an der Justiz ofzebauen. An Zukunft soll et also esou sinn, dass keng parlamentaresch Enquête iwwert d'Faiten därëf duerchgefouert ginn, iwwert déi eng Enquête judiciaire leeft.

D'Justiz soll hir Aarbecht an aller Serenitéit an Onofhängegkeet kënnen maachen. Op deeneselwechte Faiten därëfen net zwee Untersuchungsrichter schaffen; op där enger Säit dee vum Parlament, mat deene Pouvoiren, wou hien ausgerichtet ass, respektiv den Untersuchungsrichter vun der Justiz, deen och déi dote Missioun ausféieren huet. D'Proposition de loi huet sech also fir de franséische Modell bei den Enquête-parlementairen entscheet.

Selbstverständlech heescht dat net, dass keng politesch Diskussioun méi iwwert déi Faiten därëf gefouert ginn. Déi politesch Kontroll vum Parlament géint iwwer der Exekutiv, géint iwwer der Regierung an der Verwaltung bleift zu 100% bestoen.

Zweet Zil vun dëser Proposition de loi war et, d'Pouvoirë vun der Enquêtëkommissioun deelweis nei ze definéieren an all Interferenzen a Konfusiounsméiglechkeete mat der Justiz a mat hire Prozeduren auszeschléissen.

D'Politiker sinn net déi beschte Riichter, zumools wa se iwwer aner Politiker ze jugéieren hunn. Dofir si se net neutral genuch, an dofir gi si och no baussen net d'Optik vun enger onofhängeger Instanz.

Drëtt Zil ass et, d'Asetze vun enger Enquêtëkommissioun net méi vum Wëlle vun der jeeweileger Parlaments- oder Regierungsmajoritéit ofhängeg ze maachen.

Mir waren eis doriwwer eens, dass et och misst enger staarker Minoritéit, engem Drëttel vun den Deputéierten zougestane ginn, fir kënnen ze erreechen, dass eng Enquêtëkommissioun zu engem gewëssenen Objet agesat gëtt.

Fir dat kënnen ze maachen, muss awer fir d'éischt derfir gesuergt ginn, dass d'verfassungsméiglech Grondlag dofir geschafe gëtt. Dat bedeit, dass den Artikel 62, Alinea 1, vun eiser Verfassung muss ëmgeännert ginn, fir et méiglech ze maachen, dass och een net majoritäre Beschluss eng rechtlech Konsequenz kann hunn.

Och garantéiert d'Proposition de loi, dass d'Zesummesetzung vun der Enquêtëkommissioun proportional zu der Zesummesetzung vun den eenzelne Fraktiounen an der Chamber geschitt.

A schliesslech sollen an Zukunft am Regelfall d'Sitzunge vun der Enquêtëkommissioun, wéi dat och am Ausland de Fall ass, öffentlech sinn, an nëmmen an Ausnahmefäll, wann d'Droits de la défense dat virun allem verlaangen, net öffentlech sinn. Och dat ass haut éischter ëmgekéiert.

Dat alles sinn also déi Ännerungen, déi hei proposéiert sinn. D'Kommissioun huet sech mat grousser Majoritéit mat deenen dote Reformusätz averstanen erklärt.

D'Fro, awéiwäit mer hei nach eppes virgesinn an der Proposition de loi an awéiwäit d'Chambersreglement an Zukunft aner Detailfroen ka regelen, muss frësch gekuckt ginn no dem Uerteel vum Verwaltungsgericht an der Affär Thielen géint d'Chamber, wou et esou ze si schéngt, wéi wann d'Verwaltungsgericht zumindest - wéi gesot d'éischt Instanz vun eiser Verwaltungsgerichtsbarkeit - der Meenung wär, dass d'Chambersreglement net déiselwecht Valeur wéi e Gesetz hätt. Duerfir muss een also do eventuell kucken, ob Detailer, déi net am Gesetz hei geregelt wären, iwwert d'Chambersreglement geregelt kënnen ginn, oder ob dat muss iwwer en anert juristescht Instrument geschéien.

Ech war op jidde Fall frou feststellen, dass ee bei der Diskussioun an der Kommissioun iwwert déi heite Proposition de loi net déi klassesch Fronten - Oppositioun a Majoritéit - erëmfonnt huet, mä dass hei, mengen ech, dee gemeinsame Wëllen do war, eng propper Situatioun ze schafe mat enger Reform vun eise parlamentareschen Enquëten, wou mer der Meenung sinn, dass d'Chamber näischt verléiert vun hire Pouvoiren, mä se an Zukunft eigentlech méi gezielt kann asetzen a méi getrei deene Regelen, wéi et an engem Rechtsstat üblech ass.

An deem Sënn géif ech proposéieren am Numm vun der Commissioun, dass d'Chamber sollt haut iwwer e Vote dëser Proposition de loi d'politesch Opportunitéit zouerkennen an hir och e Prioritéitsrang gi bei der weiderer Behandlung.

Merci.

» Plusieurs voix.- Très bien!

» M. le Président.- Merci, Här Rapporteur Bodry.

D'Chamber huet sech auszedrécken iwwer zwou Froen. Fir d'éischt d'Opportunité politique.

Vote

Ech wëll d'Chamber froen, ob se d'accord ass, dës Proposition de loi als politesch opportun unzegesinn.

(Assentiment)

Ech gesinn, dass dat de Fall ass. Dann ass dat esou décidéiert.

Vote

Schwätzt d'Chamber sech dofir aus, der Proposition de loi e Caractère prioritaire zouzegestoen?

(Assentiment)

Och dat ass de Fall. Dann ass dat esou décidéiert.

Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn domat um Enn vun eisen Aarbechte vun haut ukomm. Déi nächst Sitzung ass muer de Mëtteg um hallwer dräi, mat der Diskussioun iwwert de Rapport iwwert d'Reforme territoriale.

D'Sitzung ass elo opgehuewen.

(Fin de la séance publique à 15.28 heures)

Chambre
des Députés

L U X E M B O U R G

Chamber TV

weist all öffentlech Sëtzung
live an integral

An der Gemeng Bartreng um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Esch-Sauer um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Beetebuerg um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Nidder- an Uewerfeelen um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Walfer um Kanal S29 / 367.25 Mhz

An der Gemeng Gréiwemaacher
um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Biwer an zu Wecker um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Hieffenech um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Bous um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Hesper um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Bërmereng um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Kielen (& Brameschhaff), Keespelt, Meespelt,
Ollem an Nouspelt um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Konter um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Mamer um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Dippech um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Dikrech um Kanal S19 / 287.25 Mhz

An der Gemeng Manternach um Kanal S40 / 455.25 Mhz

Zu Iermsdref um Kanal S40 / 455.25 Mhz

An der Gemeng Medernach um Kanal S40 / 455.25 Mhz